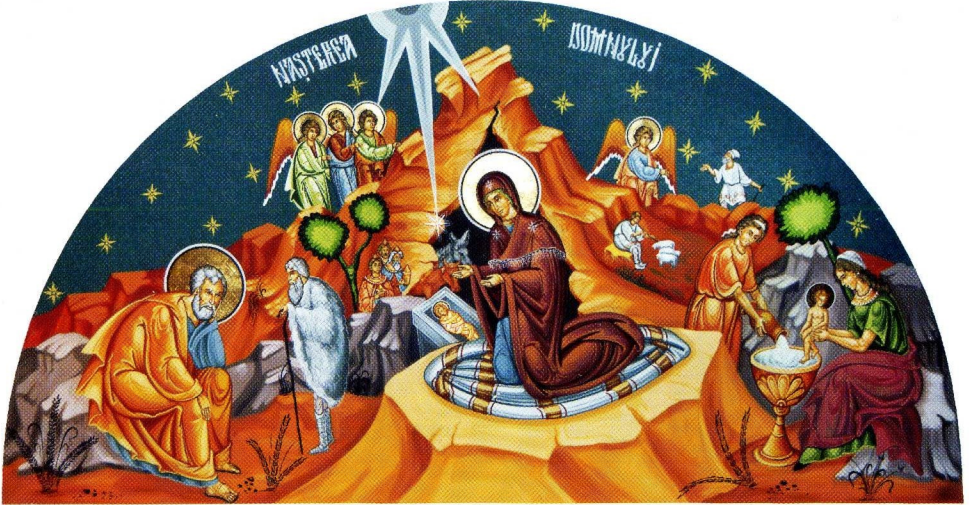

✠ GALACTION

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI

PASTORALĂ LA SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI

ALEXANDRIA, 2013

† GALACTION

**DIN MILA LUI DUMNEZEU,
EPISCOP AL SFINTEI EPISCOPII A
ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI**

**TUTUROR DREPTCREDINCIOȘILOR CREȘTINI,
CINULUI MONAHAL, PREA CUCERNICILOR ȘI
PREA CUVIOȘILOR PĂRINȚI**

**DIN ACEASTĂ SFÂNTĂ ȘI DE DUMNEZEU PĂZITĂ
EPISCOPIE,
HAR, PACE, SĂNĂTATE ȘI
ALESE BUCURII DUHOVNICEȘTIDE LA DUMNEZEU,
IAR DE LA NOI PĂRINTEASCĂ ÎMBRĂȚIȘARE ȘI
ARHIEREASCĂ BINECUVÂNTARE**

*„Iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru
tot poporul. Că vi s-a născut azi Mântuitor,
Care este Hristos Domnul.”
(Luca II, 10-11)*

Iubiții noștri fii duhovnicești,

Cu aceste cuvinte, evanghelistul Sfintei Nopti –
Arhanghelul Gavriil, a vestit păstorilor din apropierea peșterii
în care S-a născut Domnul Hristos, venirea pe pământ a
Fiului lui Dumnezeu. Cu aceste cuvinte Îngerul anunța lumii
din vremea aceea, marea bucurie că „poporul care locuia

Această pastorală se va citi în toate bisericile parohiale și în Sfintele Mănăstiri
în ziua Praznicului Nașterii Domnului Nostru Iisus Hristos.

întru întuneric va vedea lumină mare și cei ce locuiau în latura umbrei morții, lumină va străluci peste ei.”¹ Se vestea marea bucurie a venirii Păstorului ceresc în căutarea oii celei pierdute, se vestea vremea mântuirii, a izbăvirii, a vindecării, a întoarcerii noastre la Edenul cel de odinioară, pierdut prin neascultare.

Aceeași bucurie o vestește Sfânta Biserică în fiecare an cu prilejul sărbătorii Nașterii Domnului. Nașterea Domnului este bucurie creatoare de frumusețe transfigurată; este bucurie întâi pentru cei ce au „văzut”, însă și pentru „cei ce n-au văzut dar au crezut.”² „Bucurie mare este, credincioșii cântă/ Împreună cu păstorii Nașterea cea sfântă”; dar este bucurie și pentru cei ce primesc buna vestire: „Lăudați și cântați și vă bucurați!”

Bucuria Nașterii Domnului devine o bucurie doxologică de proporții cosmice la care participă întreaga creație, văzută și nevăzută, după cum auzim și în colinda: „Cerule și pământul în cântări răsună,/ Îngeri și oameni cântă împreună.” Bucuria Nașterii nu este un act ocazional în viața credincioșilor, ci devine o atitudine permanentă, așa cum ne îndeamnă un alt colind: „Această seară sfințită și sărbătoare slăvită/ Rugăm la toți să vă fie-ntru mulți ani cu bucurie”, confirmându-se astfel cuvântul Sfântului Apostol Pavel care zice: „Bucurați-vă pururea!”³

Într-un glas cu Sfântul Apostol, și Noi poposim în mijlocul vostru, pe aripile nevăzute ale duhului, binecuvântându-vă și îndemnându-vă să vă bucurați întru Preacurata Naștere a Domnului. Și precum Sfântul Ioan Botezătorul striga acum

1. Isaia IX, 1;
2. Ioan XX, 29;
3. I Tesaloniceni V, 16;

două mii de ani, cu glasul lui de foc: „Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui”⁴, tot astfel și Noi vă îndemnăm din nou: deschideți larg sufletele voastre ca să primiți Darul cel fără de preț pe care Atotputernicul Dumnezeu ni-l face, căci astăzi: „Cerule și pământul s-au împreunat, născându-Se Hristos. Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit și omul la ceruri s-a suit”⁵. Luați aminte că într-adevăr, „mare este taina creștinătății”⁶ săvârșită pentru a noastră mântuire, căci Hristos a luat firea omenească pentru ca noi „să ne facem părtași firii dumnezeiești”⁷, după cum ne lămurește Sfântul Apostol Petru. Cu adevărat, în Dumnezeiasca Întrupare, Dumnezeu se descoperă omului și omul Îl descoperă pe Dumnezeu; Dumnezeu și omul se întâlnesc față în față. Și cât de slăvită și mântuitoare este această întâlnire!

Dumnezeu a dorit să se întâlnească cu omul; Dumnezeu l-a căutat pe om pentru că l-a iubit. Din iubire l-a făcut și tot din iubire îl caută, pentru că El este Dumnezeu și nu poate să iubească astăzi și mâine să nu mai iubească. Glasul lui Dumnezeu din zorii căderii omului, pe care Adam și Eva ascunși printre pomii raiului l-au auzit zicând: „Adame, unde ești?”⁸, nu s-a stins niciodată în lume. Dumnezeu îl caută pe om! Și îl va căuta! Îl caută de-a pururi!

Din dorul acestei căutări neobosite ni se naște nouă „azi Mântuitor”, cum arată Sfântul Evanghelist Luca spunând că: „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel ce era pierdut.”⁹

4. Matei III, 3;
5. Mineiul pe Decembrie, p. 383;
6. I Timotei III, 16;
7. II Petru I, 4;
8. Facerea III, 9;
9. Luca XIX, 10;

În activitatea Sa de pe pământ, ca păstor și mântuitor de suflete, fără de odihnă în iubirea Sa nețărmurită, Domnul Hristos merge din cetate în cetate ca să adune „oile cele risipite”: „Și Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățând în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției și vindecând toată boala și neputința în popor. Și văzând mulțimile, I s-a făcut milă de ele că erau necăjite și rătăcite ca niște oi care n-au păstor”.¹⁰ Ne caută și ne cheamă să ne ajute, să ne miluiască, să ne ocrotească, să ne mântuiască, după cum El Însuși spune: „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și cu pietre ucizi pe cei trimiși la tine; de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar nu ați voit”¹¹ și iarăși: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.”¹²

În purtarea Sa de grijă față de fapăturile Sale, Nașterea Domnului Iisus Hristos este chemarea permanentă și nepărtinitoare pe care Dumnezeu o adresează tuturor oamenilor. Însă răspunsul nu este întotdeauna la fel. Numai cei ce-L caută pe Dumnezeu cu sinceritate, cu inima curată și bună, ajung să-L întâlnească și atunci Pruncul Sfânt Își face sălaș în ieslea sufletului lor.

Am auzit la începutul cuvântului Nostru glasul Îngerului care le binevestește păstorilor Nașterea Sfântă și îi îndeamnă la închinare. Oameni simpli, înfrățiți cu natura, păstorii văd și-n pom, și-n floare, și-n verdele pășunilor pe Creatorul lor, singurul lor izvor de înțelepciune fiind cartea deschisă a Înțelepciunii lui Dumnezeu, arătată în frumusețea zidirii Sale, neatinsă de mâna omenească. Numai păstorii, pe când

10. Matei IX, 35-36;

11. Matei XXIII, 37;

12. Matei XI, 28;

tot Betleemul dormea, la acea oră târzie din noapte, stăteau de strajă împrejurul turmei lor, priveghind, asemănându-se astfel celor cinci fecioare înțelepte. La îndemnul Îngerului, ei merg degrabă în Betleem și, întru nevinovăția inimii lor, Îl și găsesc pe Domnul și dau slavă lui Dumnezeu, împlinindu-se astfel cuvântul Mântuitorului: „Fericiti cei curați cu inima că aceia vor vedea pe Dumnezeu”.¹³ Nu fără adâncă semnificație sunt chemați la întâlnirea sfântă păstorii, căci prin această numire vor fi desemnați cei care sunt chemați de Sfânta Biserică să călăuzească pe credincioși pe calea mântuirii. Însuși Mântuitorul se numește pe Sine „Păstorul cel bun”¹⁴, iar Sfântul Pavel spune că Hristos Domnul este „Păstorul cel mare al oilor”.¹⁵

La sfânta întâlnire cu Hristos, Fiul lui Dumnezeu născut în ieslea Betleemului, sunt chemați și magii, prin steaua luminoasă ce li s-a arătat. De fapt cerul a vestit tuturor prin stea, dar numai magii au fost cei care au urmat-o. Doar ei au plecat în căutarea Împăratului ceresc și, cu încredere nestrămutată și hotărâre neclintită, L-au găsit. Magii reprezintă popoarele lumii, înțelepciunea și știința acestora, înțelegând din aceasta că dintru început Hristos Dumnezeu a chemat la El toate neamurile pământului, fără excepție, întărind chemarea aceasta prin porunca dată Apostolilor Săi: „Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura...”¹⁶

La vestirea înțelepților magi și Irod caută Pruncul Sfânt, dar nu Îl află din pricina vicleniei și a gândului mârșav. Și nici atunci când Maria și Iosif au venit la patruzeci de zile

13. Matei V, 8;

14. Ioan X, 11;

15. Evrei XIII, 20;

16. Marcu XVI, 15;

la Ierusalim, ca să aducă jertfa de curățire, după prescripțiile Legii, nu L-a aflat, cu toate că templul era foarte aproape de palatul regelui. Și era firesc să nu Îl afle. Doar ne spune în chip lămurit Scriptura că Dumnezeu locuiește în lumină pentru cei ce-L caută sincer (*Ioan 1 5, 7*) și întunericul este partea celor ce-L caută cu fățărnicie (*II Petru II, 17*). Nu L-au găsit nici cei ce L-au căutat doar de formă, fără să stăruie prea mult, arhieriei și cărturarii iudei, cu toate că știau din profeție locul nașterii Lui, așa cum au mărturisit înaintea lui Irod: „*În Betleemul Iudeii are să se nască.*” (*Matei 2, 5*) Aceștia nu L-au aflat din pricina indiferenței și a împietririi inimii lor, căci oare departe era Betleemul de Ierusalim, pentru ca să meargă și să-L afle pe Cel despre care citeau ei în fiecare sâmbătă în templu și în sinagogile lor?

Dar L-au aflat păstorii cei cu sufletul curat, L-au aflat magii cei înțelepți și cu credință tare, L-au aflat dreptul Simeon și proorocița Ana care au dat mărturie că Hristos este Mântuitorul lumii.

Suntem chemați și noi credincioșii, în această preasfântă zi de sărbătoare să-L căutăm, să mergem și să ne închinăm lui Hristos Cel pentru noi Întrupat, după cum ne îndeamnă și una din cântările praznicului: „*Veniți, credincioșilor, să vedem unde S-a născut Hristos! Pentru aceasta să urmăm unde merge steaua cu magii, împărații de la Răsărit. Acolo Îngerii cântă neîncetat, iar păstorii petrecând noaptea pe câmp, cântare vrednică aduc: slavă întru cei de sus, Celui ce S-a născut astăzi în peșteră din Fecioara și de Dumnezeu Născătoarea, în Betleemul Iudeii*”.¹⁷ Ascultând chemarea mergem și noi cu ochii sufletului spre locurile sfinte și vedem sălășluită în iesle smerenia și iubirea fără de seamă a „*Celui*

17. *Mineiul pe Decembrie*, p.385;

fără de început”. Cu adevărat putem spune că un prunc este întruparea adevăratei smerenii iubitoare. El primește integral iubirea celor din jur, fără de care ar muri în câteva ore. El este receptaculul deplin al iubirii și dăruiește iubirea prin frumusețea lui tainică în care Dumnezeu surâde lumii. Un prunc este numai iubire, pentru că el poate fi ignorat, rănit și nu poate răspunde decât prin plâns. Pruncia este frumusețea integrală care se dăruiește fără să ceară nimic în schimb, ca surâsul florilor care există, indiferent de privitor. Pruncia este frumusețea înlăcrimată a lumii, este starea de rai a lumii, pentru că în ea nu este nici o urmă de răutate sau egoism, ci doar iubire împărtășită. Aceasta este chemarea noastră cea adevărată prin Nașterea Domnului Hristos: întoarcerea la starea din rai, la ascultare și dăruire de sine, la curăție sufletească, întoarcerea la starea de pruncie. După cum Prunc S-a făcut Dumnezeu pentru noi, tot astfel și noi ca pruncii să ne înfățișăm înaintea Lui, cunoscând cuvântul Sfintei Scripturi care zice: „*De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția lui Dumnezeu.*”¹⁸

Dreptmăritori creștini,

Minunea cea mai presus de fire din staulul Betleemului revarsă neconținut în potirul sufletelor creștine bogate înrourări de învățăminte, îndemnuri și trăiri duhovnicești, călăuze statornice întru păstrarea și îmbogățirea dreptei credințe și a dobândirii mântuirii.

Spre a spori bucuria noastră în această zi de praznic, se cuvine să dăm glas și să punem la inimă întru întărirea

18. *Matei XVIII, 3*;

credinței, îndemmurile și învățăturile Sfinților Părinți, adevărate stele călăuzitoare pe cerul Sfintei noastre Biserici. Să gustăm duhovniceasca dulceață a nectarului florilor neveștejite ale înțelepciunii lor, ascultând mai întâi pe Sfântul Efrem Sirul († 373), „*harfa Duhului Sfânt*”, care înălța în vremea sa astfel de cântare către Dumnezeu: „*Binecuvântat fie Vestitorul, Care ne-a adus adâncă pace. S-a deșertat spre noi prin milostivirea Tatălui. N-a dus la El păcatele noastre, ci a făcut împăcare între marea Lui și cele ale Sale. Lăudat fie înțeleptul Dumnezeu, Care a legat și însoțit Dumnezeirea și umanitatea, Una din înalt, alta din adânc! A amestecat cele două firi ca niște culori și s-a ivit o icoană: Dumnezeul - Om.*”¹⁹

Prin Nașterea Sa cea mai presus de înțelegerea minții omenești, Hristos Mântuitorul unește în persoana Sa firea dumnezeiască și firea omenească, pentru a o îndumnezei pe cea din urmă, rămânând totuși Dumnezeu Adevărat dar și Om adevărat. Combătând pe ereticii arieni și eunomieni din vremea sa Sfântul Grigorie Teologul († 390) ne învață în acest sens: „*Ceea ce era, a rămas mai departe, iar ceea ce nu era a luat asupra-Și..., pentru ca eu să mă fac într-atât Dumnezeu, cât S-a făcut El om.*”²⁰ Ceea ce a luat Hristos prin Întruparea Sa, din firea noastră este totalitatea afectelor ce țin de existența pământească, în afară de păcat, căci Hristos „*păcat n-a săvârșit*”²¹ și nici „*n-a cunoscut păcatul.*”²² Este ziditor să ascultăm, pentru a ne lămuri în această privință,

19. Sfântul Efrem Sirianul, *Imnele Nașterii și Arătării Domnului*, traducere diac. Ioan I. Ică jr., ed. a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2010, p. 63;

20. Sfântul Grigorie de Nazians, *Cuvântări Teologice*, traducere Gheorghe Tilea, ed. a II-a, Editura Herald, București, 2013, p. 117;

21. I Petru II, 22

22. II Corinteni V, 21

cuvintele de învățătură ale Sfântului Maxim Mărturisitorul († 662): „*A ostenit, a flămâzlit, a însetat, S-a înfricoșat de moarte, a lăcrimat, după legea trupului. Iar acestea sunt dovada unei dispoziții active și semnul coborârii la robi. Căci prin fire a rămas Stăpân, și, prin fire, S-a făcut rob pentru mine, robul, ca să mă facă stăpân al celui ce mă stăpânea în chip silnic prin amăgire. De aceea, lucrând ca un stăpân în cele ale robului, adică dumnezeiește cele trupești, a arătat în cele trupești puterea nepătimitoare și prin fire stăpânitoare, care a desființat prin patimă stricăciunea și a procurat prin moarte viața nestricăcioasă. Și săvârșind ca un rob cele ale Stăpânului, adică trupește cele dumnezeiești, a arătat golirea cea negrăită, care a îndumnezeit prin trup pătimitor tot neamul omenesc, devenit pământ prin stricăciune.*”²³

Pământ a devenit într-adevăr tot neamul omenesc prin stricăciunea păcatului. Căci prin neascultare omul a pierdut legătura cu Creatorul său, a rătăcit calea și a coborât în rândul celor necuvântătoare. De aceea Hristos coboară din înălțime în ieslea cea săracă, făcându-se Pâine a Vieții celei noi pentru cei credincioși spre a ridica din nou omenirea la starea hărăzită ei de Dumnezeu. Să dăm glas unui alt Sfânt Părinte care povățuind oile cele cuvântătoare ale turmei sale spunea: „*Iar văzând peștera în care Se naște Stăpânul să înțelegi viața întunecată și subpământeană a oamenilor, în care vine Cel ce S-a arătat celor ce ședeau în latura și în umbra morții, iar cu scutece se înfașă Cela ce Se îmbracă cu șirurile păcatelor noastre. Iar ieslea în care Se naște Cuvântul este sălașul dobitoacelor necuvântătoare, pentru ca boul să-și cunoască*

23. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, traducere din limba greacă veche, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura IBMBOR, București, 2006, p.74;

pe stăpânul său și asinul ieslea domnului său. Bou e cel aflat sub jugul Legii, iar asinul e animalul de povară încărcat cu păcatul închinării la idoli.

Dar hrana și viața potrivită necuvântătoarelor este iarba. Iar vietatea cuvântătoare se hrănește cu pâine. Deci, de aceea Pâinea Vieții care se coboară din cer se așază în iesle, pentru ca și cele necuvântătoare să ajungă cuvântătoare, împărtășindu-se de hrana cuvântătoare. Stă, așadar, în mijlocul ieslei, între bou și asin, Domnul amândurora, pentru ca să surpe zidul cel din mijloc și să zidească pe cei doi în Sine într-un om nou.”²⁴ Iată, prin Nașterea Domnului, se pune început mântuirii noastre, ni se deschide nouă calea spre Rai. De acum călătorim de la Naștere spre Împărăție; de la Domnul spre Domnul și nu mergem singuri, ci cu o călăuză, cu „Emanuel”, cu Însuși Pruncul născut nouă, căci de acum „Dumnezeu este cu noi”.

Iubiți fii sufletești,

De două mii de ani, sărbătoarea Nașterii Domnului cerne peste sufletele credincioșilor „*florile dalbe*” ale binecuvântărilor, bucuriilor și speranțelor creștine. Ea ne-a amintit neîncetat că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om spre a ne face pe noi fii ai lui Dumnezeu; S-a făcut cetățean al pământului ca să ne facă pe noi cetățeni ai cerului; a venit să primească moarte spre a ne da nouă viața.

De două mii de ani omenirea călătorește prin zloată și

24. Sfântul Grigorie de Nyssa, *Omilii la praznice împărătești*, traducere din limba greacă veche Ierom. Agapie (Corbu), Editura Sfântul Nectarie, Arad, 2010, p. 36;

vijelii, prin suferințe și necazuri, prin zbugium și prin rugă, dar cu bucuria Nașterii Domnului în suflete. Multe s-au întâmplat de atunci: imperii uriașe au dispărut, iar altele noi au apărut, s-au făcut descoperiri în știință, în artă, în medicină, oameni iluștri s-au perindat pe scena istoriei, s-au petrecut schimbări sociale și spirituale, însăși fața omenirii nu mai este la fel. Însă neschimbată a rămas pentru noi Evanghelia Întrupării Fiului lui Dumnezeu. A rămas neschimbată, dar parcă tot mai vie și mai actuală. Taina Betleemului nu a încetat, după cum nici iubirea lui Dumnezeu nu încetează pentru noi.

Peste timp și peste spațiu, icoana de la Betleem este pentru noi un permanent „*astăzi*”. Oriunde și oricând, atunci când se deschide o ușă de biserică, înseamnă actualizarea staulului de odinioară, cu toată strălucirea și binefacerile lui. Chiar dacă sufletul creștinului e plin de grijile și păcatele vieții, lumina stelei și cântarea îngerească din noaptea de Crăciun îl pot călăuzi și astăzi la „*casa*” unde se găsește „*Pruncul*”, la „*ieslea*” Sfântului Altar, a permanentului staul mântuitor – Sfânta Biserică.

În această zi de sfântă prăznuire, Biserica ne îndeamnă pe toți să ne apropiem „*cu credință și cu dragoste*” de Pruncul Sfânt și la iubirea și dăruirea Sa, cu iubire și dăruire de sine să-I răspundem și noi. Să urmăm cuvintelor Sfântului Apostol Pavel: „*Să ne îmbrăcăm cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă răbdare, îngăduindu-ne unul pe altul și iertând unul altuia. Dar peste toate să ne îmbrăcăm cu dragoste care este legătura desăvârșirii*”.²⁵

Să nu uităm că sărbătoarea Nașterii este sărbătoarea familiei, a căminului, a vetrei. Treimea cea de o ființă și

25. Coloseni III, 12;

nedespărțită - Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, în cer, iar pe pământ tatăl, mama și copilul. Să ne îndreptăm atenția asupra familiei noastre; să păstrăm în ea legătura dragostei neîntreruptă, să cultivăm armonia și înțelegerea, să ne creștem copiii cu frică de Dumnezeu și dragoste față de cele sfinte.

Însă dragostea noastră trebuie să se îndrepte și asupra semenilor noștri, în frățescă bunăvoință, căci Sfântul Apostol Pavel astfel ne povățuiește: „*Purtați-vă sarcinile unul altuia și veți împlini astfel legea lui Hristos.*”²⁶

Rugându-vă să puneți la inimă și în faptă aceste învățături și îndemnuri, vă îmbrățișăm cu părintească dragoste pe toți și vă dorim să petreceți Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei în pace și liniște, cu sănătate deplină acum și-n toată vremea, iar anul ce vine să vă fie luminat și de alese bucurii încununat!

LA MULȚI ANI!

Al vostru către Domnul, pururea rugător spre tot binele,

† GALACTION

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI

26. Galateni VI, 2.

Data în reședința Noastră episcopală din Alexandria
la Praznicul Nașterii Domnului Nostru Iisus Hristos,
în anul mântuirii 2013.

SCINTII MASCENICI
CONSTANTIN BRÂNCOVENEL CE CII
RND& STEFAN CONSTANTIN MATEIAS
SI SECTINICAL IANACHE

2014 – Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni